

מ"ת (חיפה) 21879-01-25 - מדינת ישראל נ' גובראן עבד אלחלים (עציר)

מ"ת (חיפה) 21879-01-25 - מדינת ישראל נ' גובראן עבד אלחלים שלום חיפה
מ"ת (חיפה) 21879-01-25
מדינת ישראל

נגד

גובראן עבד אלחלים (עציר)

בית משפט השלום בחיפה

[12.02.2025]

כבוד השופט בוריס שרמן

החלטה

לפני בקשה למעצר המשיבה באיזוק אלקטרוני עד תום ההליכים בעניינה.

1. לפי עובדות כתב האישום, במועדים הרלבנטיים שימשה המשיבה אחות מוסמכת בבית חולים רמב"ם בחיפה. החל מחודש 9/24 שכרה משפחתו של קשיש יליד 1947, חולה אונקולוגי, את שירותיה של המשיבה כמלווה של הקשיש בעת אשפוזיו בבית החולים. מיד עם שחרור הקשיש מבית החולים המשיכה משפחתו להעסיק את המשיבה כמלווה של הקשיש בעת קבלת טיפולים רפואיים. במהלך עבודתה ביקש הקשיש מהמשיבה לפתוח את יישומון הבנק המותקן בטלפון הנייד שלו ולשם כך מסר למשיבה את שם המשתמש שלו ואת קוד הכניסה ליישומון. המשיבה זכרה את הפרטים ובהמשך ניצלה הזדמנות, נכנסה ליישומון הבנק באמצעות פרטים אלה והוציאה את מספר כרטיס האשראי של הקשיש. כמו כן המשיבה עדכנה את פרטי הטלפון הנייד שלה בחשבון הבנק של הקשיש לצורך קבלת קוד סודי הנדרש למשיכות כספים וביצוע פעולות בחשבון. המשיבה הכניסה את פרטי כרטיס החיוב של הקשיש כאמצעי תשלום בטלפון הנייד שלה וכן התקינה בטלפון הנייד שלה את יישומון הבנק אליו הכניסה את פרטי חשבון הקשיש. לאחר מכן ביצעה המשיבה פעולות הונאה רבות שכללו העברת כספים מחשבון לחשבונה הקשיש, ביצוע משיכות כספים מחשבון הקשיש ורכישות רבות תוך תשלום באמצעות כרטיס החיוב. כתב האישום אוזח חמישה אישומים שונים המפרטים מעשי מרמה שביצעה המשיבה תוך שימוש בפרטים אותם השיגה באופן זה. כן מפרט כתב האישום שני אישומים נוספים בהם ביצעה המשיבה מעשי מרמה דומים כלפי שני קשישים אחרים שטופלו במחלקת מיון בבית החולים במהלך חודשים 7-8/23. הסכום הכולל של מעשי המרמה המפורטים בכתב האישום עולה על 280,000 ₪.

2. לפי הבקשה למעצר המשיבה בפיקוח אלקטרוני עד תום ההליכים, המשיבה נעצרה ביום 24/12/24 וביום 31/12/24 שוחררה בתנאים של מעצר בית מלא בבית הוריה. הבקשה מפרטת ראיות שנאספו להוכחת המיחוס למשיבה. עוד נטען בבקשה, כי מתקיימת בעניינה של המשיבה עילת מעצר של מסוכנות לשלום וביטחון הציבור. נטען, כי במשך חודשיים המשיבה ביצעה מספר רב של פעולות הונאה בחשבון הבנק של הקשיש, ללא ידיעתו והסכמתו, תוך ניצול מצבו הבריאותי והגופני וניצול עבודתה כאחות מוסמכת המטפלת בקשיש. נטען כי מעשי המשיבה מלמדים על תעוזה רבה שעה שלא היססה למסור את פרטיה האישיים לצד פרטי כרטיס האשראי של הקשיש ואף הזינה מספר טלפון נייד שלה בחשבון הבנק של הקשיש לצורך ביצוע פעולות רבות בחשבון הבנק שלו ללא ידיעתו. זאת ועוד, המשיבה ביצעה מעשי מרמה כלפי קשישים נוספים שהגיעו לבית החולים לקבלת טיפול, תוך ניצול מעמדה כעובדת ציבור לביצוע מעשי גניבה והונאה.

3. לטענת ב"כ המבקשת, הגשת כתב האישום משנה את נקודת האיזון שנקבעה בעת שחרור המשיבה בשלב החקירה. בית המשפט שהורה על שחרור המשיבה לא היה חשוף למלוא הראיות, שחלקן נאספו בהמשך, ולא היה ער למלוא מעשיה, לחומרתם הרבה, היקפם, מידת תחכומם ועוצמת המסוכנות הנלמדת מהם. ב"כ המבקשת הפנתה לתקדימים בהם הורה בית המשפט העליון על מעצרים המחודש של המשיבים, ששוחררו בשלב החקירה, לאחר הגשת כתב אישום נגדם. עוד הפנתה לחומרת המעשים המיחוסים למשיבה נוכח היקפם, תחכומם וניצול מעמדה של המשיבה כאחות אל מול גילם, מצבם הבריאותי, חולשתם של הקורבנות ותלותם במשיבה. במצב זה נטען כי העתירה למעצר המשיבה בפיקוח אלקטרוני - במקומה. לבסוף נטען כי בשלב מעצר הימים לא ניתן להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני למרות שמדובר היה בחלופה הולמת יותר מזו שנבחרה, וכי פיצוי הנפגעים לא מלמד על הפחתה בעוצמת המסוכנות הנשקפת מהמשיבה.

4. ב"כ המשיבה לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. הוא הפנה לכך שהאירועים נשוא האישומים 6 ו-7 אירעו לפני למעלה משנה, נחשפו מיד ונסגרו על אתר לאחר שהמשיבה החזירה לחברת האשראי את מלוא הסכומים שנטלה מהקשישים. עוד טען כי למרות הייעוץ שקיבלה, המשיבה ביקשה לשתף פעולה עם החוקרים והודתה במיחוס לה, והדבר מלמד על מסוכנותה הפחותה. הוא הפנה לכך שבמהלך החקירה מצא בית משפט זה כי ניתן להפיג את המסוכנות הנשקפת מהמשיבה ע"י חלופה, וערר שהוגש על החלטת השחרור נדחה ע"י בית המשפט המחוזי. לשיטתו, מעצר בפיקוח אלקטרוני הינו מעצר לכל דבר, בעוד שבמקרה של המשיבה נקבע ע"י שלושה מותבים שונים בשלב החקירה כי ניתן להסתפק בחלופה למעצר. בהעדר עילה לעיון חוזר בהחלטות אלה יש לדחות את בקשת המבקשת. ב"כ המשיבה הפנה לזמן שחלף מאז שחרור המשיבה ולכך שלא נרשמו לחובתה הפרות של התנאים המגבילים. עוד הפנה לנסיבותיה האישיות מהן ביקש ללמוד על כך שמדובר באישה נורמטיבית ומסוכנותה פחותה. ב"כ המשיבה הגיש אישור מחברת האשראי על תשלום שהמשיבה שילמה לחברת האשראי סך של 114,000 ₪ כפיצוי עבור הנזק שגרמה בגין האירועים נשוא כתב האישומים 1-5. עוד הביא אסמכתא לניהול מו"מ מול הבנק לצורך תשלום פיצוי נוסף בגובה יתרת הנזק שגרמה המשיבה.

5. להשלמת התמונה אציין כי לפי חוות דעת הממונה על הפיקוח האלקטרוני ניתן להורות על מעצר המשיבה בפיקוח אלקטרוני בבית הוריה. עוד אציין כי לבקשת ב"כ המשיבה ובהעדר התנגדות מצד ב"כ המבקשת הוריתי בהחלטה מיום 28/1/25 לשירות המבחן להגיש תסקיר מעצר בעניין המשיבה. דיון והכרעה

6. בהעדר מחלוקת של ממש בין הצדדים אני קובע כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס למשיבה בכתב האישום. באשר לעילת המעצר, הגם שעבירות רכוש ככלל לא מקימות עילה למעצר עד תום הליכים, סבורני כי עניינה של המשיבה מהווה חריג. עסקינן במעשים חמורים ומכוערים, במהלכם המשיבה ניצלה את חוליו של הקורבן, גילו וחולשתו וביצעה עבירות חמורות תוך מעילה באמון שהקורבן רכש לה בשל תפקידה ומעמדה. מעשיה הלכאוריים מלמדים על תכנון ותעוזה רבה (הגובלת בעזות מצח), לצד התעלמות מהאפשרות שמעשיה עלולים להיחשף בקלות. המעשים בוצעו בהיקף ניכר, באופן שיטתי ועל פני זמן. זאת ועוד, המעשים בוצעו לאחר שמעשי גניבה ומרמה קודמים (המפורטים באישומים 6-7) נחשפו והמשיבה אף נאלצה להשיב לחברת האשראי את הכספים שקיבלה במרמה. כל אלה מלמדים על מסוכנותה הגבוהה של המשיבה לשלום וביטחון הציבור ורכושו.
7. בטרם אכריע במחלוקת המרכזית בין הצדדים, אני דוחה טענת ב"כ המשיבה לפיה לאחר ששחררה בשלב מעצר הימים, לא ניתן להחזירה למעצר, גם לא למעצר בפיקוח אלקטרוני. ראשית, הדין מאפשר לעצור מחדש אדם ששחרר מוקדם יותר ככל שקיימת עילה לעיון חוזר. בהקשר זה אציין, כי הגשת כתב האישום מהווה נסיבה שבהחלט יכולה להצדיק עיון חוזר בהחלטת שחרור או בתנאי שחרור שנקבעו בשל במעצר הימים כאשר עומדת לפני בית המשפט תמונה חלקית בלבד של הראיות. הדבר משליך בהכרח על עוצמת עילת המעצר, תנאי השחרור והערבויות הנחוצות. זאת ועוד, חלופת המעצר הנדרשת בשלב מעצר הימים לרוב מוגבלת לפרקי זמן קצרים מתוך הנחה שבמידת הצורך תוגש בקשה נוספת להארכת התנאים המגבילים או שינויים בהתאם להתפתחויות. מן הכלל אל הפרט, בעניינה של המשיבה התנהלה חקירה ממושכת. נדרש למבקשת זמן לא מועט על מנת לעמוד באופן מדויק על מעלליה של המשיבה ועל היקף מעשי המרמה המיוחסים לה. בשלב מסוים קבע בית המשפט כי נקודת האיזון השתנתה באופן שניתן היה להסתפק בחלופה. ערר שהוגש על החלטת השחרור נדחה. אלא שאין בכל אלה כדי להוות סוף פסוק ולמנוע מבית המשפט לבצע הערכה מחודשת של המסוכנות הנשקפת מהמשיבה והצורך בתנאים מגבילים הדוקים יותר מאלה שנבחרו בשלב מעצר הימים.
- על האמור יש להוסיף כי החוק לא מאפשר לעצור אדם בפיקוח אלקטרוני בשלב מעצר הימים. לא פעם בשלב מעצר הימים בית המשפט מתלבט בין הארכת מעצר לבין שחרור לחלופה שאינה מושלמת. יתכן שאם הייתה עומדת לפניו גם האפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני - היה בוחר בה. בהעדר אפשרות זו, לעיתים יעדיף שחרור, גם אם החלופה לשיטתו לא הכי הדוקה. היעלה על הדעת שבשל כך בלבד שבחר בשלב מעצר הימים לתת משקל בכורה לזכותו של החשוד לחירות, לא יוכל בית המשפט בשלב מאוחר יותר לבחור בפיקוח אלקטרוני שלשיטתו משרת טוב יותר את מכלול האינטרסים המנוגדים, רק בגלל שמדובר ב"מעצר מחדש"?
8. לגופו של עניין, לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, נחה דעתי שמעצרה של המשיבה בפיקוח אלקטרוני אינו נחוץ וניתן להשיג את תכלית המעצר ע"י תנאים מגבילים תוך עיבוי של הערבויות שהוטלו על המשיבה. להלן אנמק.

9. בבש"פ 3462/11 מדינת ישראל נ' עודה אבו עליון (החלטה מיום 12/5/11, כב' השופט י' דנציגר) בית המשפט העליון עמד על טיבה של המסוכנות הנשקפת מעברייני רכוש:

"אכן, הדעה המקובלת בפסיקתו של בית משפט זה היא כי עבירות רכוש מתוחכמות המתבצעות בשיטתיות תוך התארגנות והכנה מקימות עילת מעצר [ראו למשל: החלטתו של השופט א' גרוניס בבש"פ 2257/04 מדינת ישראל נ' בן ציון, פ"ד נח(4) 83, 89 (2004)], אולם כפי שציין בית משפט זה - למשל בהחלטתה של השופטת נאור בעניין קסוס - "מדובר בעבירת רכוש מתוחכמת אך עדיין עבירת רכוש" (ההדגשה אינה במקור - י.ד) (שם, סעיף 6). השקפה זו מבקשת לגבש איזון ראוי בין חירותו של נאשם לבין שלום הציבור כאשר עסקינן בעבירות רכוש, בשים לב לעובדה כי המסוכנות הנובעת מנאשם שכזה היא ביחס לרכוש ולא ביחס לחי"אדם. הגם שאין להקל ראש במסוכנות הנובעת מפגיעה צפויה ברכוש הרי שאין הדבר שקול לפגיעה שבנפש, ולכך יש ליתן ביטוי בהחלטה על מעצרו של נאשם בעבירות רכוש עד תום ההליכים נגדו..." (פסקה 14)

השוני במסוכנות שנשקפת מעברייני רכוש מוביל למסקנה לפיה בדרך כלל ניתן להשיג את תכלית המעצר בעבירות רכוש ע"י חלופה הולמת. בהקשר זה יש לזכור, כי "בהבדל ממעצר מאחורי סורג ובריח אין לצפות מחלופת מעצר ליתן מענה מוחלט למסוכנות הנשקפת מן הנאשם. חלופת מעצר היא לעולם מענה יחסי, אך יש לקבלה אם היא מבטיחה את שלום הציבור במידה סבירה בנסיבות העניין" (בש"פ 11559/04 כפיר כהן נ' מדינת ישראל (כב' השופטת א' חיות, החלטה מיום 31/5/07)).

10. כאמור, קבעתי שהמסוכנות הנשקפת ממעשי המשיבה גבוהה. עם זאת, אין להתעלם משורת נתונים רלבנטיים המפחיתים מעוצמתה והמאפשרים ליתן במשיבה את האמון הבסיסי הנחוץ לצורך שחרור לחלופה.

ראשית, עסקינן בצעירה נעדרת הרשעות קודמות. אכן, העובדה שהסתבכה מספר פעמים בביצוע עבירות דומות ושהתנהלותה הסלימה למרות חשיפת מעשיה נשוא האישומים 6-7 מלמדת על חזרתיות. אלא שעדיין אין להתעלם כי המשיבה מעולם לא הורשעה בפלילים.

שנית, המשיבה נעצרה לראשונה בחייה ושהתה במעצר מאחורי סורג ובריח במשך 8 ימים. אין לזלזל בכוחו המרתיע של המעצר, במיוחד בחודשים הראשונים לאחר שחרור, כאשר הזיכרונות הטראומטיים עדיין טריים. שלישית, עצם ניהול ההליך נגד המשיבה, כאשר היא צפויה לעונש חמור באם תורשע, מרתיע מפני הפרות והסתבכויות חדשות.

רביעית, נוכח עברה הנקי ומערך הפיקוח והערבויות סבורני כי בשונה ממסוכנותה בפן הרכושי, החשש להפרת תנאי השחרור אינו גבוה, ובכוונתי להפחיתו עוד יותר על ידי חיוב המשיבה להפקיד סכום כסף נוסף כערובה לקיום התנאים המגבילים.

חמישית, בשונה מב"כ המבקשת סבורני כי נטילת אחריות מצד המשיבה, בין היתר במהלך חקירותיה, שקיבלה ביטוי נוסף בפיצוי הנפגעים (הגם אם חלקי בשלב זה) מלמדת על הפחתה מסוימת בעוצמת המסוכנות הנשקפת מהמשיבה.

שישית, הגם שחלף זמן מועט יחסית מאז שחרור המשיבה, לא התעלמתי מכך שלא נרשמו לחובתה הפרות כלשהן של התנאים המגבילים והיא לא נחשדה בביצוע עבירות נוספות.

שביעית, הוריתי על הגשת תסקיר מעצר בעניינה של המשיבה, בראש ובראשונה על מנת לשקול העמדת המשיבה בצו פיקוח מעצרים של שירות המבחן. סבורני כי צו זה יכול להוות נדבך נוספת שיפחית את מסוכנותה של המשיבה לטווח הארוך, אם כי להתרשמותי בשלב הנוכחי אין בו הכרח.

11. לכך יש להוסיף, כי לשיטתי בעבירות מהסוג בהן עסקינן אין הבדל מהותי מבחינת המסוכנות כלפי רכוש הציבור בין מעצר בית מלא לבין מעצר בפיקוח אלקטרוני. בשני מקרים הנאשם מורחק מהציבור ומצוי תחת פיקוח קבוע. באם החשש להפרות אינו בעוצמה גבוהה, אין הכרח לעצור אדם בפיקוח אלקטרוני ובהינתן שהמפקחים טובים והערבויות מספקות, עקרון המידתיות מחייב לבכר מעצר בית על פני מעצר בפיקוח. כזה הוא עניינה של המשיבה. בית המשפט התרשם במישרין מהמפקחים ומצא אותם מתאימים. כמו כן, סבורני כי די בערביות שנקבעו בתוספת שבכוונתי לקבוע כדי להרתיע מפני הפרות.

12. למרות האמור לעיל, סבורני כי הגשת כתב האישום שינתה את נקודת האיזון באופן שנדרש עיבוי הערביות על מנת להפחית את הסיכון של הפרה לטווח ארוך.

13. לאור כל האמור אני מורה כי המבקשת תמשיך לשהות בתנאים ובערביות שנקבעו בהחלטת כב' השופטת כרמית פאר גינת מיום 31/12/24 עד תום ההליכים בעניינה או עד מתן החלטה אחרת, בכפוף להפקדה נוספת בקופת בית המשפט בסך 13,000 ₪ (כך שסכום ההפקדה הכולל יעמוד על סך של 20,000 ₪). ההפקדה תבוצע עד יום 23/2/25 בשעה 13:00.

בהמשך להחלטה מיום 28/1/25 בה הוריתי לשירות המבחן להגיש תסקיר מעצר בעניין המשיבה אני קובע דיון לקבלת תסקיר ליום 11/3/25 שעה 9:00.

המשיבה מוזהרת בחובת התייצבות.

המזכירות תעביר החלטה זו לשירות המבחן.

ניתנה היום, י"ד שבט תשפ"ה, 12 פברואר 2025, במעמד הצדדים.